

Oplegnotitie voor:	algemeen bestuur GGD Flevoland
Agendapunt:	6
Vergaderdatum:	6 november 2025
Onderwerp:	Bevindingen werkgroep overhead
Soort taak:	Nader te bepalen taak
Behandeling:	Ter kennisgeving
(ambtelijk) Portefeuillehouder:	De heer R. Mizab
Portefeuillehouder AB:	De heer E. van de Beld Maak een keuze
Steller:	De heer H. Bos
Status:	Openbaar
Bijlagen:	1. Presentatie bevindingen werkgroep overhead

Voorstel

Het bestuur wordt verzocht om:

1. Kennis te nemen van de bevindingen van de ambtelijke werkgroep overhead.
2. De inzichten, aanbevelingen en voorgestelde vervolgoedracht mee te geven als input voor de opdracht tot versterking van de controlfunctie, waarvoor in het AB van januari 2026 een concretisering in het bestuur wordt voorgesteld.

Inleiding

Als onderdeel van de bestuurlijke opdracht (vastgesteld in AB van 9 oktober 2024) heeft het bestuur gevraagd om inzicht in de inwonerbijdrage en inwonergroei in relatie tot de overheadkosten. Een ambtelijke werkgroep, bestaande uit controllers vanuit de GGD en gemeenten en extern adviseur, de heer Riezebos, hebben dit deel van de bestuurlijke opdracht vertaald naar de volgende concretisering:

- Geef inzicht, geen oordeel. Definitie inzicht: creëer uitlegbaarheid.
 - **Inzicht ≠ veel details.** Inzicht is uitlegbaarheid van onverwachte of lastig verklaarbare bewegingen in baten en lasten.
 - **Scope:** (onverwachte) bewegingen in baten en lasten van de afgelopen 4 jaar zijn inzichtelijk gemaakt, toegelicht en voorzien van context, zodat deze navolgbaar zijn.
 - **Definitie:** In deze exercitie gebruiken we de smalle definitie van overhead: bestuur, directie en bedrijfsvoering (ICT, P&O, Facilitair, Financiën, Control & Informatiebeheer, huisvesting en werkplekken). Dit wijkt af van de bredere BBV-definitie en is gekozen om bewegingen navolgbaar te maken.
 - **Transparantie en ambtelijke expertise:** trek in het opbouwen van het inzicht samen op met (een vertegenwoordiging van) controllers van de gemeenten. Benut hun expertise.
 - **Geen oordeel:** inzicht beperkt zich tot feitelijke en eventueel contextuele informatie.
 - **Doel inzicht:** bestuur en directie beter in positie brengen en zo weloverwogen, 'duurzame' besluiten te nemen

In bijgevoegde presentatie zijn de bevindingen van deze werkgroep weergegeven. De hoofdlijn van deze presentatie is hieronder samengevat:

1. Toerekening overhead; werkwijze GGD:

Kosten worden zo dicht mogelijk toegerekend aan de taak/financieringsstroom (ook bij 'grijs gebied').

Plustaken: overheadtoerekening tegen **15% (t/m 2024), 17,5% (2025) en 20% (vanaf 2026)**

Derden: toerekening conform subsidieverstrekker (vaste percentages of nacalculatie, bijvoorbeeld ZonMw).

RAV: tot **2026** lumpsum op basis van reële kosten; **vanaf 2026** overhead zo veel mogelijk rechtstreeks in de RAV-begroting (transparanter), waardoor RAV een kleiner aandeel in 'overhead' wordt.

2. Inzichten naar aanleiding van opbouwen inzicht overhead:

1. Focus verschuift van 'op nul uitkomen' naar (be)sturen vanuit inzicht.
2. De GR GGD is bovengemiddeld complex ingericht.
3. Er is geen 'easy-fix'.

3. Inzichten in overhead:

1. Opvallende bewegingen in baten en lasten afgelopen vier jaar zijn te herleiden tot besluit- en of informatiemomenten in het AB.
 - a. Herleidbaarheid gaat over inzicht in de trends en trendbreuken:
 - Trends: beweging kan één-op-één worden verklaard uit 'autonome' ontwikkeling (bijvoorbeeld bevolkingsgroei).
 - Trendbreuk: beweging kan één-op-één worden verklaard uit specifiek besluit op datum x.
2. Bewegingen in baten derden zijn uitlegbaar.
 - a. Grootste bewegingen:
 - COVID
 - Rentebaten BNG
 - Vrijval voorzieningen meerjarenonderhoud
3. Toerekening baten aan afdelingen is navolgbaar gemaakt door splitsing plustaken en derden.
 - a. Collectief: vast deel in de begroting opgenomen: Bestuur, directie en bedrijfsvoering
 - b. Plustaken: vast percentage
 - c. Taken derden: Vaste percentages of nacalculatie. Rijksbijdragen kennen vast opgelegde percentages.
 - d. Taken derden RAV: op basis van reële kosten, waar mogelijk direct toegerekend aan zorgverzekeraar.
4. Verdieping van en toelichting op bedrijfsvoering geeft inzicht waarmee deze navolgbaar wordt
 - a. Huisvesting: Kosten voor energie en Veluwezoom
 - b. ICT en DIV: achterstand opgelopen in COVID periode, stijging door verkleinen achterstand (inhuur en groei licentiekosten)
 - c. Financiën en Facilitair: stijging kosten, projectkosten versterking bedrijfsvoering en fiscaal advies, versterking informatiebeveiliging en beheer.
 - d. P&O: geen investeringen/ versterkingen
 - e. Directie- en bestuursondersteuning: inzet derden voor versterking bedrijfsvoering en bestuursopdracht. Versterking communicatie.

4. Verhouding groei overhead tot groei inwonerbijdrage

- Groei overhead groter dan groei inwonerbijdrage
- In lijn met stap richting dichtlopen achterstallige onderhoud
- In 2023→2024 is in lijn met beweging versterking bedrijfsvoering circa 5% overheadgroei zichtbaar tegenover circa 2,3% inwonergroei; dit past bij het gericht inlopen van achterstanden ('basis op orde').

5. Samenvatting inzicht werkgroep overhead:

- Bewegingen in baten en lasten overhead (2022-heden) blijken op alle niveaus waarop door de werkgroep is ingezoomd, navolgbaar:
- Trends zijn zichtbaar, trendbreuken zijn te herleiden tot besluitvorming in het AB.
- Beweging in baten derden is – na uitsplitsen – navolgbaar *gemaakt*.
- Toerekening baten aan afdelingen is navolgbaar *gemaakt* door splitsing plustaken en derden.
- Door te verdiepen op de verschillende aspecten van bedrijfsvoering zijn ook deze baten navolgbaar gemaakt.
- Inzicht was beperkt, maar is gecreëerd, dankzij de opdracht en het gesprek met en tussen controllers.
- Het delen van dit inzicht vraagt eveneens om een inspanning. Inzicht in de overhead van een buitengewone GR, vraagt ook een buitengewone blik.

6. Wat viel de werkgroep op en wat beveelt de werkgroep aan?

- De afgelopen jaren blijken impliciete uitgangspunten consequent toegepast, maar zijn niet altijd bestuurlijk vastgesteld en/of besproken.
- Loon- en prijsbijstelling conform index Lelystad lopen niet in lijn met werkelijke kosten, hierdoor was eenmalige besluitvorming om dit te corrigeren nodig (bijstelling 2023).
- (De groei van het) inwoneraantal is nu zowel verdeel- als indexatiesleutel. Uit de terugblik blijkt deze sleutel als indexatiesleutel niet altijd passend, waardoor gesprek gaat over corrigeren hiervan in plaats van de inhoudelijke opgaven van de GGD.

Aanbeveling 1: regel technisch wat technisch kan (begrotingsbeleid).

Aanbeveling 2: houd scherp hoe bestuur en directie elkaar versterken in eigen rol en verantwoordelijkheid.

Aanbeveling 3: formuleer strategie voor grote bewegingen in plustaken.

7. Voorgestelde vervolgoopdracht

Geef opdracht te komen tot notitie begrotingsbeleid, met daarin opgenomen:

- Expliciete begrotingsuitgangspunten.
- Loon- en prijsindex, best passend bij GGD Flevoland.
- Best passende verdeelsleutel voor groei en verdeling baten en lasten.
- ◊ Procesafspraken: Expliciet maken van keuzes met betrekking tot trends en trendbreuken betreffende baten en lasten

Beoogd effect

Het AB krijgt feitelijk inzicht in de opbouw en bewegingen van overhead (zonder financiële besluitvorming); de aanbevelingen worden benut bij het uitwerken van de notitie begrotingsbeleid en de opdracht versterking controlfunctie (jan 2026)

Argumenten

Dit inzicht is een opvolging van een deel van de bestuurlijke opdracht, gegeven in de vergadering van het AB van 9 oktober 2024.

Kanttekeningen/ Risico's

n.v.t.

Consequenties (Financieel, Personeel, Juridisch, Informatievoorziening)

Geen directe consequenties; aanbevelingen kunnen in een later stadium leiden tot aanpassing van indexatie/verdeelsleutels.

Vervolg (Proces en Uitvoering)

Voorgesteld wordt om de inzichten, aanbevelingen en voorgestelde vervolgoopdracht mee te geven als input voor de opdracht tot versterking van de controlfunctie, waarvoor in de vergadering van het AB van januari 2026 een concretisering in het bestuur wordt voorgesteld.

Communicatie (Intern, Extern)

N.v.t.